

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
OMBUDSMAN

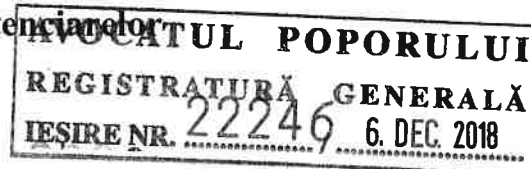
Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Comisar șef de penitenciare Marian DOBRICĂ

Director general al Administrației Naționale a Penitenciarelor

RECOMANDAREA

nr. **48** din 6. DEC. 2018

pentru prevenirea crizei de locuri de detenție în cadrul Penitenciarului Târgu-Mureș

În conformitate cu prevederile art. 59 din Constituția României și a art. 19 alin. (1), art. 20 alin. (2) și art. 25 din Legea nr. 35/1997, republicată, privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 20 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat și a împuternicirii nr.16991/25.09.2018, emisă de către Avocatul Poporului, în data de 27.09.2018, s- a efectuat o anchetă la Penitenciarul Târgu Mureș, având ca obiect aspectele semnalate prin petiția nr. 577/23.08.2018 formulată de numitul Gligor Ioan Petru care efectuează o pedeapsă privativă de libertate, privind pretinsa încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale prevăzute de art.16-egalitatea în drepturi, art. 22 -dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și art. 34 -dreptul la ocrotirea sănătății, din Constituția României.

În esență petiționarul critică următoarele :

- a). locul de plimbare nu este corespunzător ca dimensiune, fiind un spațiu acoperit, delimitat de pereți și acoperiș- ,, curtea de plimbare este acoperită, nu avem aer, au fost nenumărați colegi cărora li s-a făcut rău de la lipsa de aer“.
- b). programul de plimbare este de doar o oră și jumătate- ,,comparativ cu alte penitenciare de semideschis care are program de aer de la 8:00 și până la 18:00. “

c). nerespectarea dreptului la muncă remunerată- „ne încalcă dreptul la muncă și la Penit. Tg.Mureș, nu au nici un punct de lucru cu muncă remunerată.“

d). lipsa unui program de activități socio-educative, de cursuri sau alte activități în care să fie implicați deținuți prin grija cadrelor de specialitate-psihologi, educatori, asistenți sociali, - „psihologi, educatori, asistent social, nimeni nu-și dă interesul să ne scoată la activități, nu au nici un interes comun sau individual să ne ajute să găsească o soluție să avem activități în aer liber și cursuri în general.“

e). nerespectarea condițiilor minime de cazarmament și de cazare-spații mici, insalubre, supraaglomerare, lipsa unui loc adecvat de fumat, -, „nu se respectă spațiul, nu se dau lenjerii de pat, nu există și nu se respectă locul de fumat, băile din cameră sunt foarte mici, iar ghiuvetele unde ne spălăm sunt în cameră, fiind din inox, noaptea oricine merge la baie să-și facă nevoile când vine în cameră să se spele pe mâini trezește toată camera din cauza sunetului de la apă cum curge pe chiuvetele de inox“,

f). nerespectarea dreptului la hrană corespunzătoare calitativ și cantitativ, diversificată, pe categorii de condamnați, în funcție de afecțiunile medicale,- „nu se respectă regimurile alimentare...am gastrită și hepatită B nu primesc fructe, legume, nu primesc lapte pentru regimul alimentar- norma 18“,

g). inexistența locurilor speciale pentru servirea mesei,- „nu avem sală de mese și cât timp nu avem unde să ne depozităm hrana și vom sta cu hrana în cameră nu o să scăpăm de miile de gândaci care mișună neîncetat peste tot“.

Scopul anchetei desfășurate de Biroul Teritorial Tg.Mureș al instituției Avocatul Poporului, în data de 27.09.2018 la Penitenciarul Târgu Mureș a avut ca obiect verificarea aspectelor semnalate de petiționar, așa cum s-a dispus prin Nota aprobată de Avocatul Poporului. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat consilier coordonator Eugen Ciobotă și expert Petru Cotîrlan-din cadrul Biroului Teritorial Târgu Mureș, iar din partea Penitenciarului Târgu Mureș comisar șef de penitenciare Adrian Huminic –director penitenciar și subcomisar de penitenciare Szfiriak Ioan șef secție .

Din analiza petiției formulate de numitul Gligor Ioan Petru prin care acesta susține că îi sunt încălcate drepturi și libertăți fundamentale, prin raportarea cazului la prevederile actelor normative aplicabile, în primul rând la prevederile Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, republicată cu modificările și completările ulterioare, ale H.G. nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 cu modificările și completările ulterioare, ale Ordinului Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017-privind aprobarea normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, respectiv a Ordinului Ministrului Justiției nr. 3147/C/2018-privind aprobarea Normelor de acordare a drepturilor de hrană pentru persoanele private de libertate din sistemul administrației penitenciare, precum și a Ordinului Ministrului Justiției nr. 2724/2018-pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a penitenciarelor și a Deciziei nr. 467/2016 privind cazarmamentul asigurat persoanelor private de libertate aflate în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor comisia de anchetă a procedat la următoarele :

-Membrii comisiei de anchetă au purtat discuții cu numitul Gligor Ioan Petru persoană care execută o pedeapsă privativă de libertate, iar în urma acestor discuții a rezultat că acesta își menține punctul de vedere exprimat în petiția nr. 577/23.08.2018, înaintată instituției Avocatul Poporului-Biroul Teritorial Târgu Mureș. Din discuții și din conținutul petiției rezultă că persoana care execută o pedeapsă privată de libertate dorește să meargă la muncă, să se mărească perioada în care aceștia se află la plimbarea zilnică în curțile de plimbare (pentru cei care nu se află la muncă), aceste curți de plimbare să ofere condiții mai bune (să nu fie acoperite), să se desfășoare mai multe activități socio-culturale, în camere nu sunt condiții de depozitare a alimentelor, astfel “ne invadează gândacii de bucătărie,” băile din camere sunt foarte mici, chiuvetele sunt în cameră și fiind din inox “se face noaptea gălăgie dacă unul dintre noi se spală pe mâini”, nu se respectă locul de fumat, nu se respectă regimurile alimentare, nu se acordă lenjerie de pat, nu se respectă intimitatea la baia comună, iar magazinul alimentar din incinta penitenciarului “are prețuri astronomice”. De asemenea, numitul Gligor Ioan Petru declară că de mai multe ori a solicitat în scris să fie mutat la alt penitenciar dar acest lucru nu s-a realizat, cererile nefiind aprobate de

către Administrația Națională a Penitenciarelor (adresa nr. 43114/02.07.2018 și adresa nr. 48685/08.08.2018).

În scopul verificării aspectelor sesizate de către numitul Gligor Ioan Petru, s-a procedat la verificarea camerei de detenție a acestuia (E 3. 3) în vederea constatării veridicității aspectelor sesizate în petiție, de asemenea s-au verificat curțile de plimbare, baia comună din cadrul aceleiași secții și blocul alimentar, unde se prepară masa de prânz pentru ziua respectivă, verificându-se totodată existența probelor alimentare, dotarea spațiilor aferente cu frigidere și starea de igienă generală a acestora. Cu ocazia acestor verificări s-a constatat că în toată această perioadă, ușile la camerele de detenție erau deschise, persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate putând să intre și să iasă de câte ori doreau pentru a se deplasa în locurile stabilite și permise din incinta unității de penitenciar.

În urma verificării camerei de detenție s-a constatat că în aceasta se află 8 paturi, fiind cazați 7 deținuți, camera având o suprafață de 24,395 mp. (nu se respectă suprafața legală de 4 mp. /deținut), paturile erau suprapuse pe două niveluri, camera dispune de două ferestre duble (iluminatul natural fiind corespunzător), dispunând de un singur WC, separat de cameră, două chiuvete de inox în cameră, nu există spațiu pentru păstrarea lucrurilor personale, masa în toată secția este servită în camerele de detenție, în camera respectivă fiind trei mese mici, destul de improprie pentru servirea mesei zilnice.

Camera este proaspăt vopsită, fără urme de igrasie, dar totuși dintr-o spărtură au apărut insecte, deși conducerea penitenciarului comunică faptul că s-a făcut dezinsecție în urmă cu două săptămâni. De asemenea, s-a constatat că în cameră există fire întinse pentru uscarea hainelor (deși persoanele custodiate pot trimite hainele la spălătorie de două ori pe săptămână), precum și polițe pe care sunt depozitate alimentele permise și vesela, iar lucrurile personale sunt în genți sub patul fiecăruia.

Referitor la cazarmament s-a constatat că se află într-o stare corespunzătoare, exceptând paturile, acestea fiind destul de uzate.

Referitor la baia comună din secția respectivă considerăm că îndeplinește condițiile de dotare legale (îmbăierea deținuților se realizează de trei ori pe săptămână).

În privința curților de plimbare, acestea sunt în număr de patru, cu o suprafață totală de 224 mp, acoperite cu material plastic, aspect care generează pentru sezonul cald o supraîncălzire a spațiilor.

Aceste curți de plimbare, în principiu asigură desfășurarea activității zilnice de plimbare în aer liber a persoanelor condamnate, desigur în funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate. Activitatea zilnică de plimbare se desfășoară pe baza unei planificări stabilite de conducerea penitenciarului cu program orar afișat pentru a asigura prin rotație acest drept tuturor deținuților din secțiile penitenciarului. Durata zilnică a acestei activități este de aproximativ o oră și jumătate.

În legătură cu verificarea blocului alimentar se reține faptul că acest spațiu este relativ bine întreținut, fiind respectate normele legale de igienă și de calitate a hranei zilnice. Personalul din cadrul acestuia era prezent, unitatea de penitenciar are bucătar persoană calificată. Cu această ocazie la solicitarea reprezentanților instituției Avocatul Poporului au fost puse la dispoziție lista zilnică de alimente din data de 27.09.2018, centralizatorul de alimente pe rații și norme, situația privind repartizarea alimentelor în cadrul meniului din data de 27.09.2018, pe tipuri de norme de hrană.

Cu ocazia anchetei nu a fost posibilă inspectarea magazinului alimentar din incinta penitenciarului acesta fiind închis, neavând program la aceea oră. Din această cauză comisia de anchetă a solicitat procesele verbale, încheiate în ultimele două luni, de către comisia instituită la nivelul unității de penitenciar cu ocazia verificării săptămânale a concordanței dintre prețurile practicate de respectiva societate comercială în decursul anului 2018, la punctul comercial pentru persoanele private de libertate și media prețurile pentru produse identice celor din punctul comercial, practicate de magazine similare pe piața locală, iar în urma verificării acestor documente, s-a constatat că aprecierea numitului Gligor Ioan Petru “ca prețurile din magazine sunt astronomice,” **nu se confirmă**, respectându-se prevederile art.151, alin. (3) din HG nr.157/2016.

Având în vedere cele constatate efectiv în cadrul anchetei, respectiv a informațiilor și documentelor puse la dispoziția noastră rezultă următoarele:

La nivelul Penitenciarului Târgu Mureș la data efectuării anchetei există o **supraaglomerare** de persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate de 139,25%. Unitatea de penitenciar dispune de 214 locuri, iar la data de 27.09.2018, erau custodiate 299 de persoane. Conducerea unității de penitenciar a pus la dispoziția reprezentanților Avocatului Poporului adresa nr. J2 34620 / PTMMS / 21.05.2018, din care rezultă că periodic, Administrația Națională a Penitenciarelor este sesizată cu cereri care vizează supraaglomerarea.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat lucruri care se confirmă și anume referitor la **condițiile din camera de detenție** în care petiționarul este cazat, aceasta nu respectă suprafața de minim 4 mp./deținut, așa cum este prevăzut de art.1 alin. (3) din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017-pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, în momentul verificării camerei de detenție **s-a descoperit existența unor gândaci**, deși conducerea unității de penitenciar confirmă și depune documente în sensul dovedirii efectuării periodice a lucrărilor de dezinsecție, **servirea mesei zilnice este precară** având în vedere că aceasta este servită în camera de detenție, nefiind mobilier adecvat în acest sens și nu există nici mobilier pentru păstrarea alimentelor permise și a veselei precum și a lucrurilor personale, încălcându-se astfel prevederile art. 4 alin.(1) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017.

În ceea ce privește cazarmamentul s-a constatat că în afară de paturi, restul sunt în stare bună (aspect menționat în procesul-verbal încheiat cu ocazia anchetei).

Totodată, s-a constatat faptul că, se ține evidența a zilelor considerate executate suplimentar ca măsură compensatorie pentru executarea măsurii arestării preventive/pedepsei/măsurii educative în condiții necorespunzătoare (fișa nr. A 47407/23.11.2017).

În legătură cu cel de-al doilea aspect care a stat la baza veridicității susținerilor petiționarului de încălcare și îngrădire a drepturilor pentru persoanele condamnate, prevăzute de Legea nr. 254/2013, privind executarea pedepselor private de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, așa cum sunt reglementate de art. 78-dreptul la muncă, art.

80-dreptul la hrană, ținuta și condiții minime de cazare –prin prisma dispozițiilor art. 48-50 din același act normativ, precizăm următoarele:

-La nivelul unității de penitenciar este organizată și funcționează instituția judecătorului de supraveghere a privării de libertate, desemnat în condițiile legii și a cărui rol este de a supraveghea și controla asigurarea legalității în executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate și respectarea drepturilor persoanelor condamnate prevăzute de Legea nr. 254/2013.

Petiționarul a formulat către judecătorul de supraveghere a privării de libertate mai multe plângeri în care se regăsesc în totalitate aspectele privitoare la încălcarea drepturilor persoanelor condamnate așa cum au fost precizate și în petiția ce face obiectul prezentei anchete.

Toate sesizările efectuate în acest sens au fost respinse prin Încheieri ale judecătorului de supraveghere a privării de libertate, motivate în principal de nesolicitarea din partea petiționarului de administrare de probe, iar în cazul în care totuși au fost solicitate aceste probe au fost respinse pentru neconcludența și netemeinicia acestora, dispunându-se soluția de respingere ca nefondată a acestora. Totodată, precizăm faptul că în cazul unei sesizări, petiționarul a formulat contestație împotriva Încheierii nr. 153/30.07.2018, pronunțată în dosarul nr. 150/81/2018, de către Judecătoria Târgu Mureș.

După cum se poate observa, deși petiționarul sesizează judecătorul de supraveghere a privării de libertate pe aspectele care vizează încălcarea unor drepturi ale persoanei care execută o pedeapsă privativă de libertate, având la bază aspectele constatate cu ocazia anchetei, evidențiate mai sus în prezenta notă **apreciem că se confirmă încălcarea drepturilor reglementate de art. 16, art. 22 și art. 34 din Constituția României.**

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 15 lit. d), art. 24- art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

pentru prevenirea crizei de locuri de detenție în cadrul Penitenciarului Târgu-Mureș,

Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor va analiza și va dispune măsuri legale în privința :

-respectării prevederilor art.1, alin.(3) din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.

-respectării Recomandării Comitetului de Miniștrii ai Statelor Membre referitoare la regulile penitenciare europene-REC (2006)2, în sensul că orice persoană care execută o pedeapsă privativă de libertate „își păstrează toate drepturile“, care nu le-au fost retrase prin lege în urma deciziei de condamnare, respectiv cele privitoare la „condițiile de detenție care încalcă drepturile omului ce nu pot fi justificate prin lipsa de resurse“, respectiv „Spațiile de detenție, în special cele destinate cazării deținuților pe timpul nopții, trebuie să respecte demnitatea umană și intimitatea și să întrunească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de condițiile climatice și, în special de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație“.

Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor îl va informa pe Avocatul Poporului cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea
ROMÂNIA